

biết người biết ta LND (CA)

Bình-pháp có nhân có câu: " Biết người biết ta trăm trận trăm thắng ".
Anh em ta giờ đây hầu hết sống nhưng nói ..... tap chung. Việc " biết người " do đó rất phức-tạp, có lẽ cả đời chưa góp nhặt đủ tài liệu để dùng.

Nếu quan-niệm rằng " Không biết người mà chỉ biết ta, trăm trận không đến nói trăm thua " thì xin công-hiến tài liệu sau đây mô tả người Việt ta. Tài-liệu này là phần vào đề quyển Việt-Nam Sử-Luộc của Lê thân Trần-Trọng-Kim,

Hoan cảnh xa-hỏi, kinh-tế, ức hiếp, đói no, sống chết, ép buộc, đã làm thay đổi nhiều, nhưng đại loại có lẽ không sai lắm.

Người Việt-Nam thuộc về loại da vàng, nhưng mà người nào đi làm-lung dầm mưa dai nắng lăm, thì nước da ngăm ngăm đen, người nào nhàn-hạ phong-lưu, ở trong nhà luôn, thì nước da trắng-trắng như màu ngà cũ.

Trạc người thì thấp nhỏ hơn người Tàu, mà lăn-lăn con người, chủ không to-béo. Mắt thì xòng xượng, trông hơi ben-bet, trán thì cao và rộng, mắt thì đen và hơi xêch về đằng dưới, hai gò má thì cao, mũi hơi tet, môi hơi dầy, răng thì to mà lại nhuộm đen. Râu thì thưa mà ít, tóc thì nhiều và dài, đen và hơi cứng. Dang-diệu đi-đứng thì nhẹ-nhàng và xem ra bộ vững-vàng chắc-chắn.

Áo-quần thì dài rộng, đàn-ông thì búi tóc và quấn khăn vành rây, áo mặc dài quá đầu gối, tay áo thì chặt, ông quần thì rộng. Đàn-bà ở Bắc-Việt và phía bắc Trung-Việt thì đội khăn, mà ở chỗ thanh-thị thì mặc quần, còn ở nhà quê thì hay mặc váy. Ở phía nam Trung-Việt và Nam-Việt thì đàn-bà mặc quần cả, và búi tóc, chủ không đội khăn bao giờ.

Về đàng trí-tuệ và tinh-tinh, thì người Việt-Nam có cả các tính tốt và các tính xấu. Đại-khai thì trí-tuệ minh-mẫn, học chóng hiểu, khéo chân tay, nhiều người sang dạ, nhớ lâu, lại có tính hiếu học, trọng sử học thức, quý sử lễ-phép, mền diều đạo-đức: lấy sự Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín làm 5 đạo thường cho sự ăn ở. Tuy vậy văn hay có tính tinh vật, cũng có khi quý-quyệt, và hay bài-bác nhạo-chê. Thường thì nhút-nhát hay khiếp-sợ và muốn sự hòa-bình, nhưng mà đã đi trận mạc thì cũng có can-dám, biết giữ kỷ-luật.

Tâm-địa thì nóng-nổi, hay làm liêu, không kiên-nhẫn, hay khoe-khoang và ưa trưởng hoang bề ngoài, hiếu danh-vọng, thích chơi bời, mê cờ bạc. Hay tin ma tin quỷ, sùng sự lễ-bái, những mà vẫn không nhiệt-tin tông-giáo nào cả. Kiểu-ngạo và hay nói khoác, nhưng có lòng nhân, biết thương người và hay nhớ ơn.

Đàn-bà thì hay làm-lung và đăm-đang, khéo chân, khéo tay, làm được đủ mọi việc mà lại biết, lấy việc gia-đạo làm trọng, hết lòng chiều chông, nuôi con, thương giữ được các đức-tính rất quý là Tiết, Nghĩa, Cần, Kiệm.

Người Việt-Nam từ Bắc chí Nam, đều theo một phong-tục, nói một thứ tiếng, cũng giữ một kỷ-niệm, thật là cái tinh đồng-nhất của một dân-tộc từ đầu nước đến cuối nước. "

CHUYỆN VUI :

55 PASTEUR xứ BLABLABLA (Phi-châu).

Xứ BLABLABLA vừa mới dành được độc-lập.

Nhằm giã-di tội đã ngành hành-pháp do thực-dân và bè lũ để lại, Tổng-Thống đặt một bàn giữa chợ để tuyên người tài cho Bộ Công-Chanh. Có một lô thú dân đến trình diện xin việc làm :

Tên thú nhất : " Thưa T.T., nghề em là lái hu-lô cán đường. "

Tổng-Thống : " Cho máy làm Giã-Độc Kiêu-Lô. "

Tên thú hai : " Thưa T.T., em chỉ chuyên chèo ghe đi làm cá long-tong. "

Tổng-Thống : " Máy làm Giã-Độc Thủy-Vân. "

Tên thú ba cắt cỏ phi-trường được làm giám-đốc hàng-không, tên thú tứ phu bèn-tàu làm giám-đốc thương-cang v.....v.....

Tên cuối cùng ra trình-diện :

" Thưa Tổng-Thống từ trước đến nay em ..... thất-nghiệp ".

Tổng-Thống dụ dụ một vài giây, rồi phán rằng :

" Máy làm Tổng-Trưởng CC, chỉ-huy máy đưa kia ! "

Thế là Bộ CC thành hình .